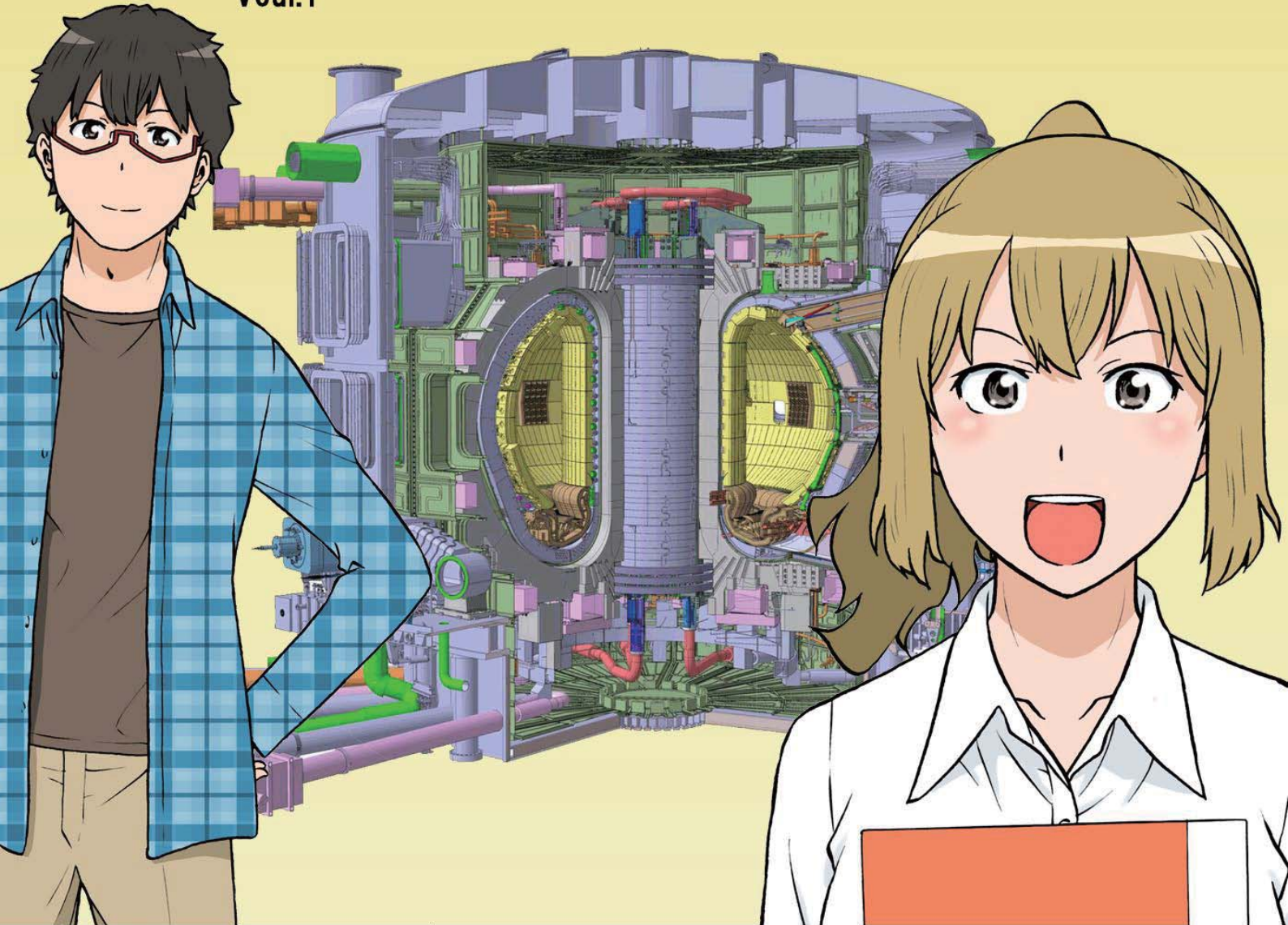

ITER

Un Souleiet sus Terro

Voul.1

Acò es la versioun provençalò.

Lou provençau es la lengo istourico de Prouvènço. Es parlad dins lou sud-est de França entre la mar Mièterrano, lou Rose e lis Aup enjusqu'en Itàlio. Ero la lengo majamen parlad dins aquesto region encaro à la debuto d'ou siècle vinten, e es encaro parlad vuei, emai siegue minouritàri. Es ensignad dins lis escolo e es subre-tout emplegad dins la literaturo e li cansoun.

This is the Provençal version.

Provençal is the historical language of the Provence region. It is spoken by the people in the southeast of France, in the region between the Mediterranean Sea, the Rhone River and the Alps, and into Italy. It was the main language spoken in that region until the beginning of the twentieth century, and is still spoken today, although now in the minority. It is taught in schools, and is mostly found in literature and songs.

これはプロヴァンス語版です。

これはプロヴァンス語版です。プロヴァンス語はプロヴァンス地方の歴史的言語です。この言語は、地中海、ローヌ川とアルプスで囲まれるフランス南東部とイタリアに住む人々によって、20世紀初頭まではその地域での主要言語として使用され、現在も少数の人々が使用しています。プロヴァンス語は、現在も学校で教えられており、その多くは文学や歌で見かけられます。

L'ataié de
Pau Cézanne
sus lis auturo
de z'Ais,
en Prouvènço

Vertadieramen
esbléugissènt,
que...

Siés un
afouga de
Cézanne?

Fasés-
me 'scuso,
siés
Japounès?

Boudiéu,
es encaro mai
esbléugissènto!

Oh...

KONZCHHWA*

← Souleano

* Bon-jour

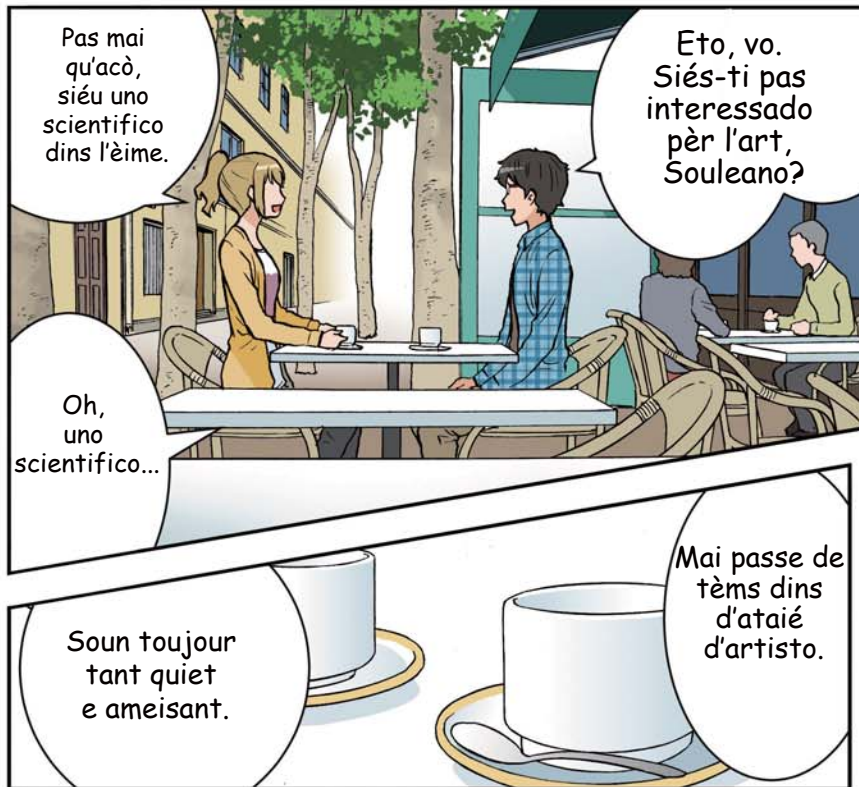
Siéu estudiant
dis art en vacanço
d'estiéu, e fau
lou tour dóu
mounde di site
li mai famous.

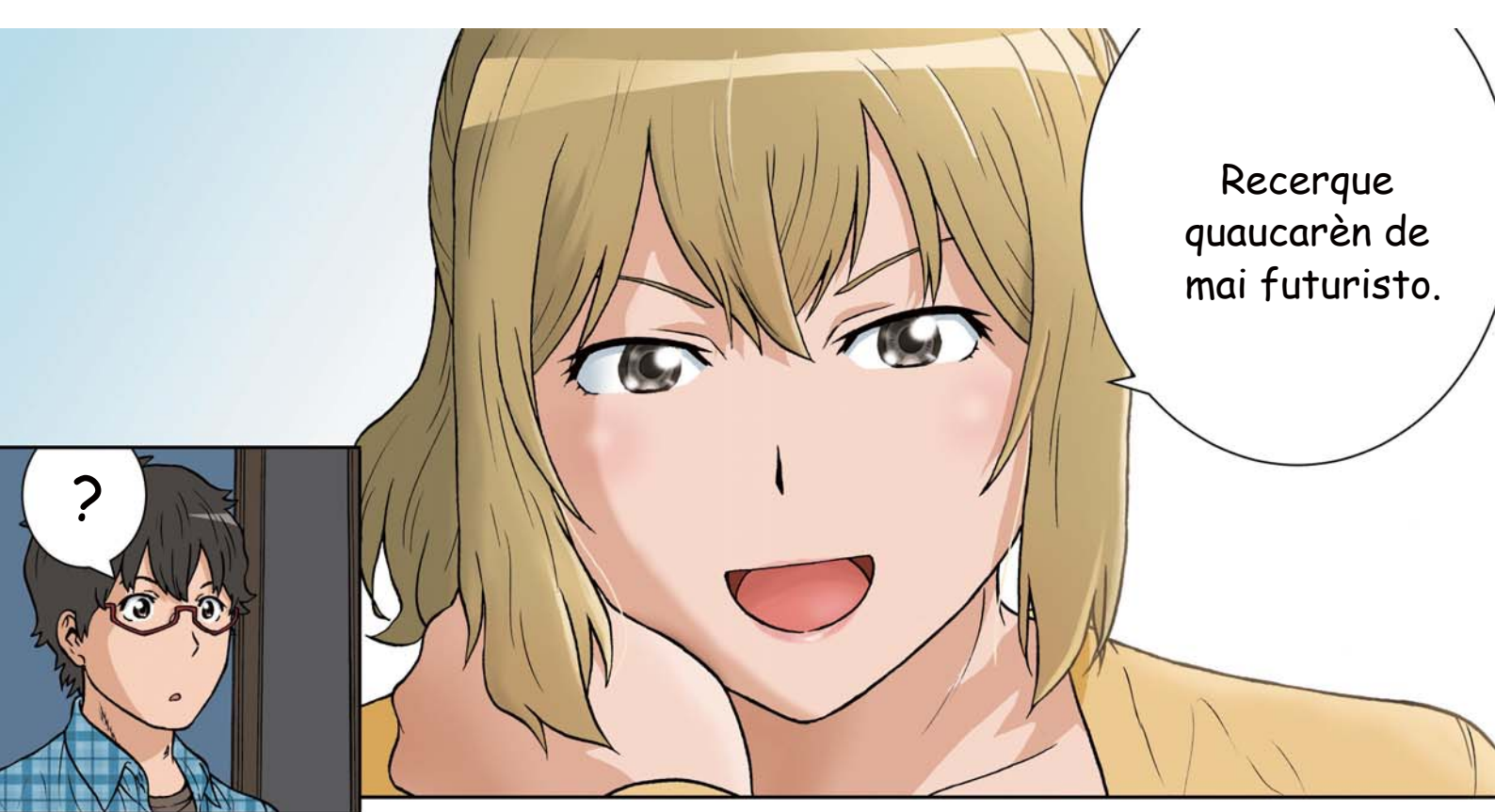
Me dison
Taiyo.

Siéu vengu
à-z-Ais-de-Prouvènço
pèr mira l'envirouno de
travai dóu paire dóu
post-impressiounisme.

ニヤッ
Hihi

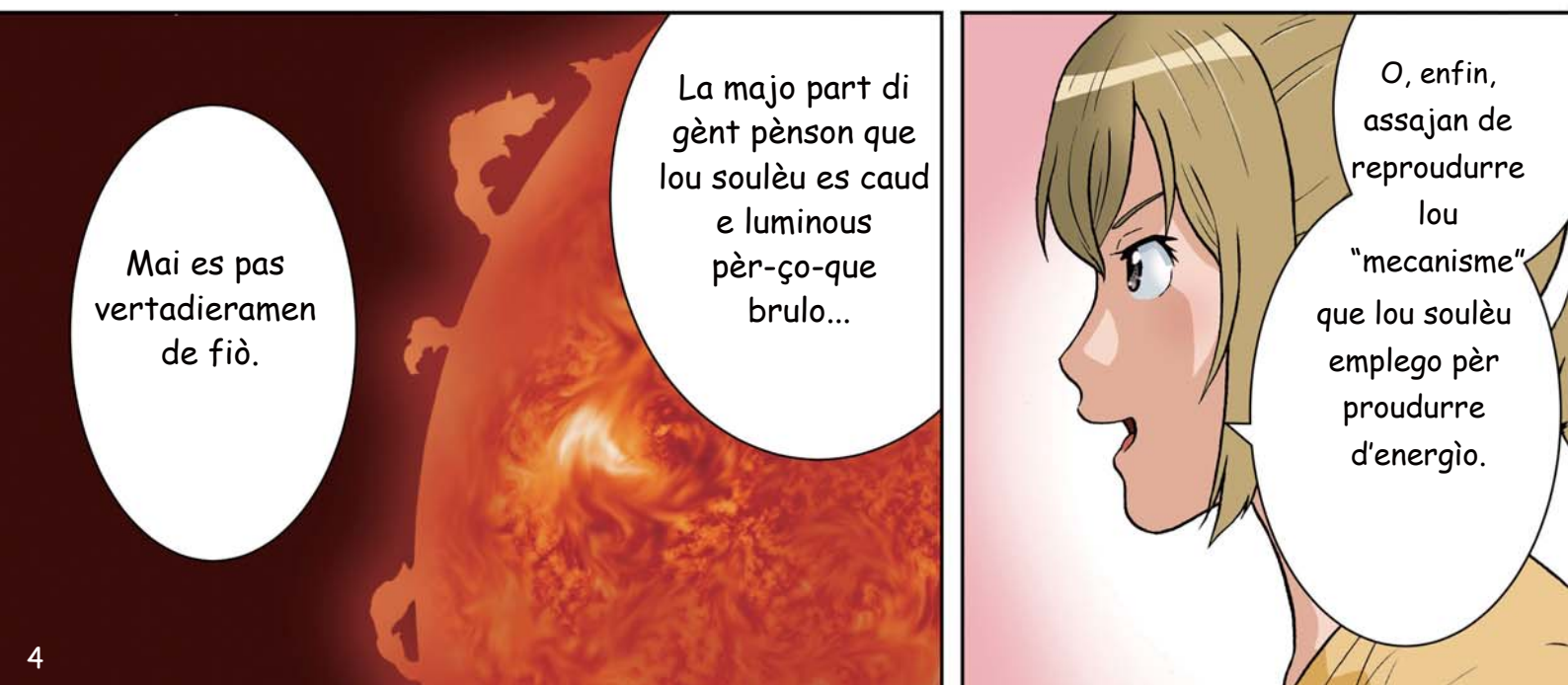

Recerque
quaucarèn de
mai futuristo.

La toco
es de n'en
counstruire
un eici,
sus Terro.

Veses
aquèu
soulèu
dins lou
cèu...

Mai es pas
vertadieramen
de fiò.

La majo part di
gènt pènsan que
lou soulèu es caud
e luminous
pèr-ço-que
brulo...

O, enfin,
assajan de
reprodurre
lou
"mecanisme"
que lou soulèu
emplogo pèr
proudurre
d'energìo.

La fusioun...
nucleàri?

La fusioun nucleàri!

Mai, s'es pas de
flamo, coume se
fai que lou
soulèu briho
de-countùni?
Es dóumaci...

Quand de nougau
atoumi lóugié,
coume d'idrougène,
se tuerton e se
mudon en
un nougau
mai lourde,

ie dison
de fusioun
nucleàri

Pèr faire
simple,

Déuterion (D)

Néutron (n)

Fusioun

Triton (T)

Elion (He)

* La figuro çai-sus represento la reacioun talo que se proudurié sus Terro,
en liogo que dins lou Soulèu, se fai uno reacioun proutoun-proutoun

Aqui lis atome
d'idrougène
brandon e
se tuerton,
ço que proudus
mai que mai
d'energìo.

Forto gravita

Idrougène dènse

Lou soulèu es fa
d'atome d'idrougène,
que sa gravita mantèn
souto de temperaturo
e de pressiou nauto
que noun sai,
dins un estat de la
matèri que ie
dison plasma.

Dins aquesto reacioun,
uno masso de matèri infimo
desparèis e se tremudo
en energìo. Forço energìo...

Energìo proudoucho

Vitesso de la lumiero

$E=mc^2$

Masso de matèri perdudo

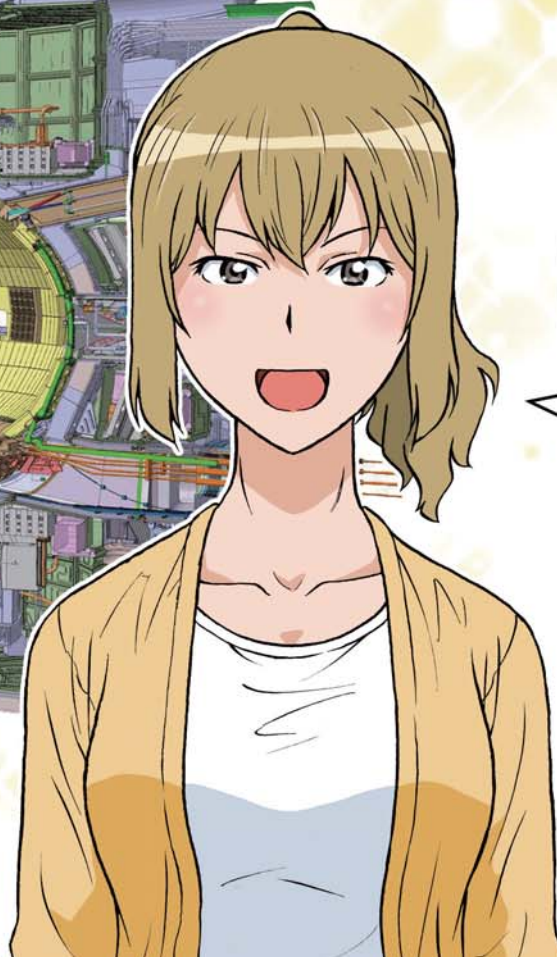
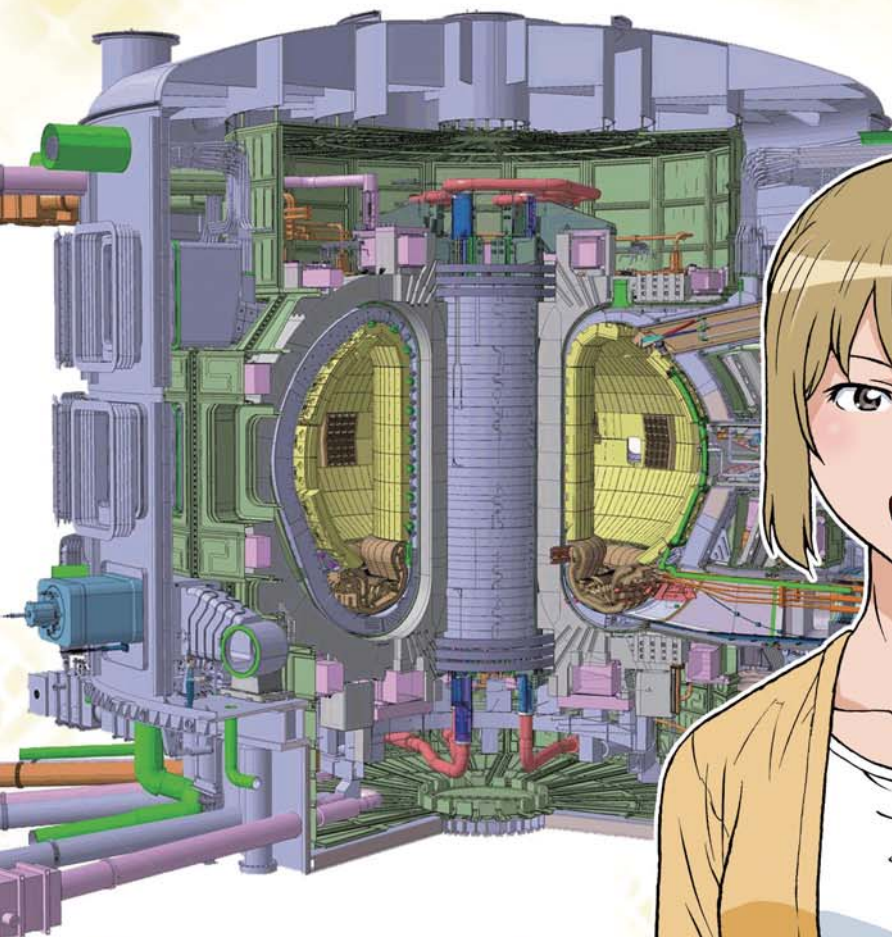
Es pèr acò
que lou
soulèu pòu
briha
desempuei
tant de tèms.

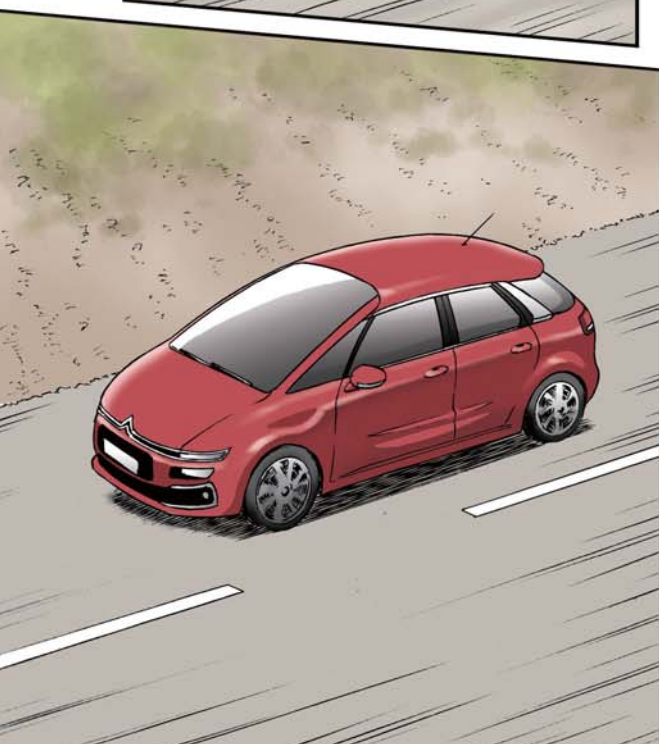
iéu, e de gènt
dòu mounde
entié se soun
recampa pèr
travaia ensèn
sus lou
proujèt
de recerco
sus l'energìo,
que ié
dison...

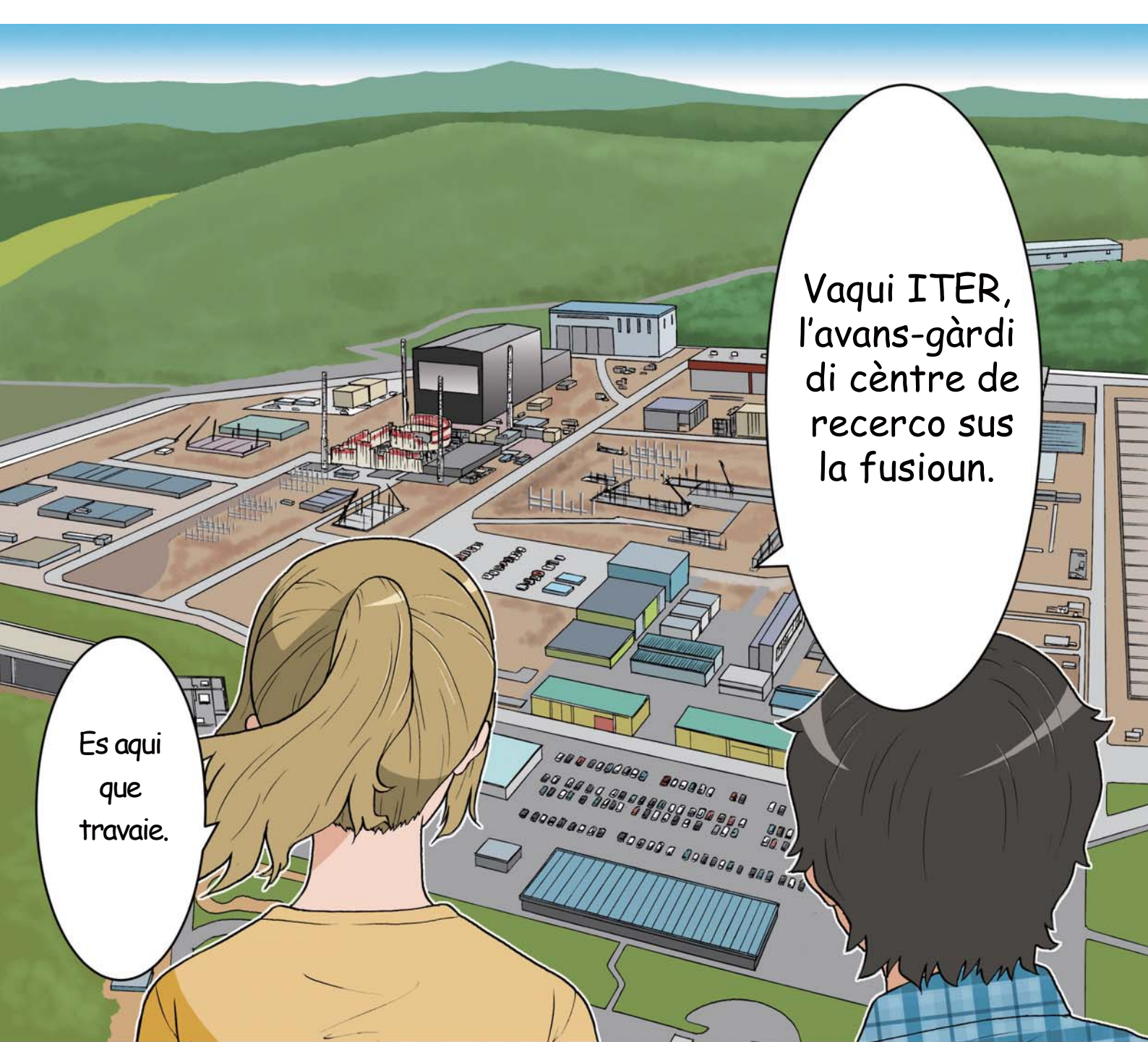
Pèr fin de
reproduire
d'un biais
countouroula
aquest
mecanisme
de fusioun
dòu soulèu
sus Terro,

ITER,
un proujèt
internaciounau
pèr la
realisacioun
de l'energìo
de fusioun.

Vaqui ITER,
l'avans-gàrdi
di cèntr de
recerco sus
la fusioun.

Es aqui
que
travaie.

I'a tambèn
un fube de
cercaire
japounés que
travaion eici.

Es grandaras
...

mai que
ço que
pensave!

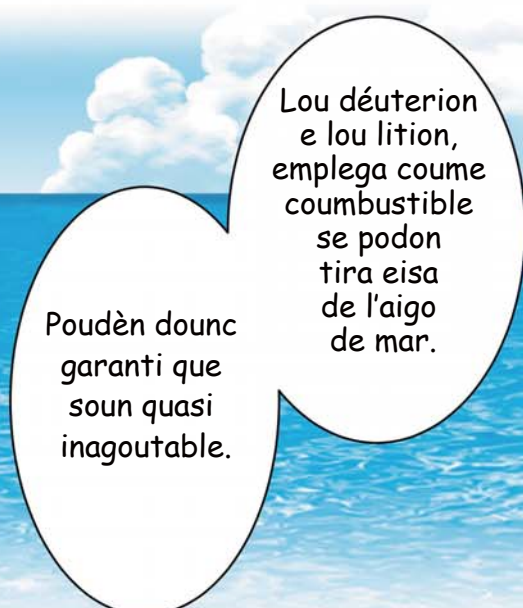

I'a tres
resoun
principalo...

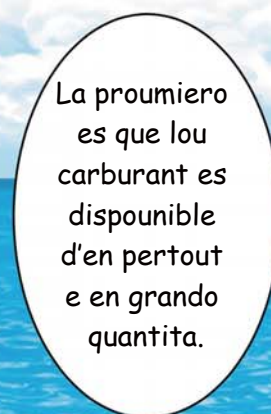
Ah vo,
à prepaus
...

anave óubrida
ta questioun
d'adès,
pèr de que
la fusioun?

Poudèn dounc
garanti que
soun quasi
inagoutable.

Lou déuterion
e lou lition,
emplega coume
coumbustible
se podon
tira eisa
de l'aigo
de mar.

La proumiero
es que lou
carburant es
dispounible
d'en pertout
e en grand
quantita.

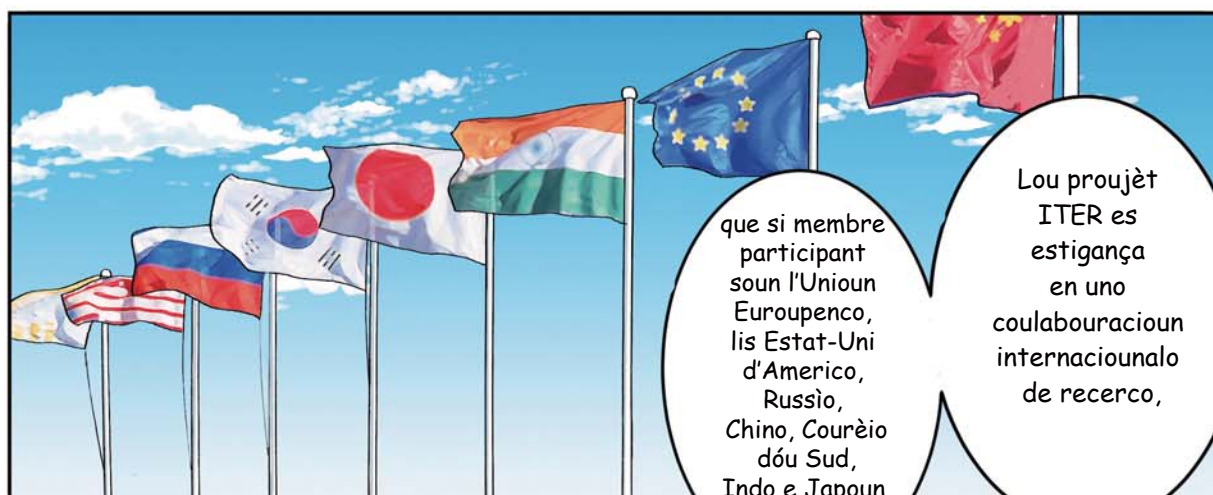
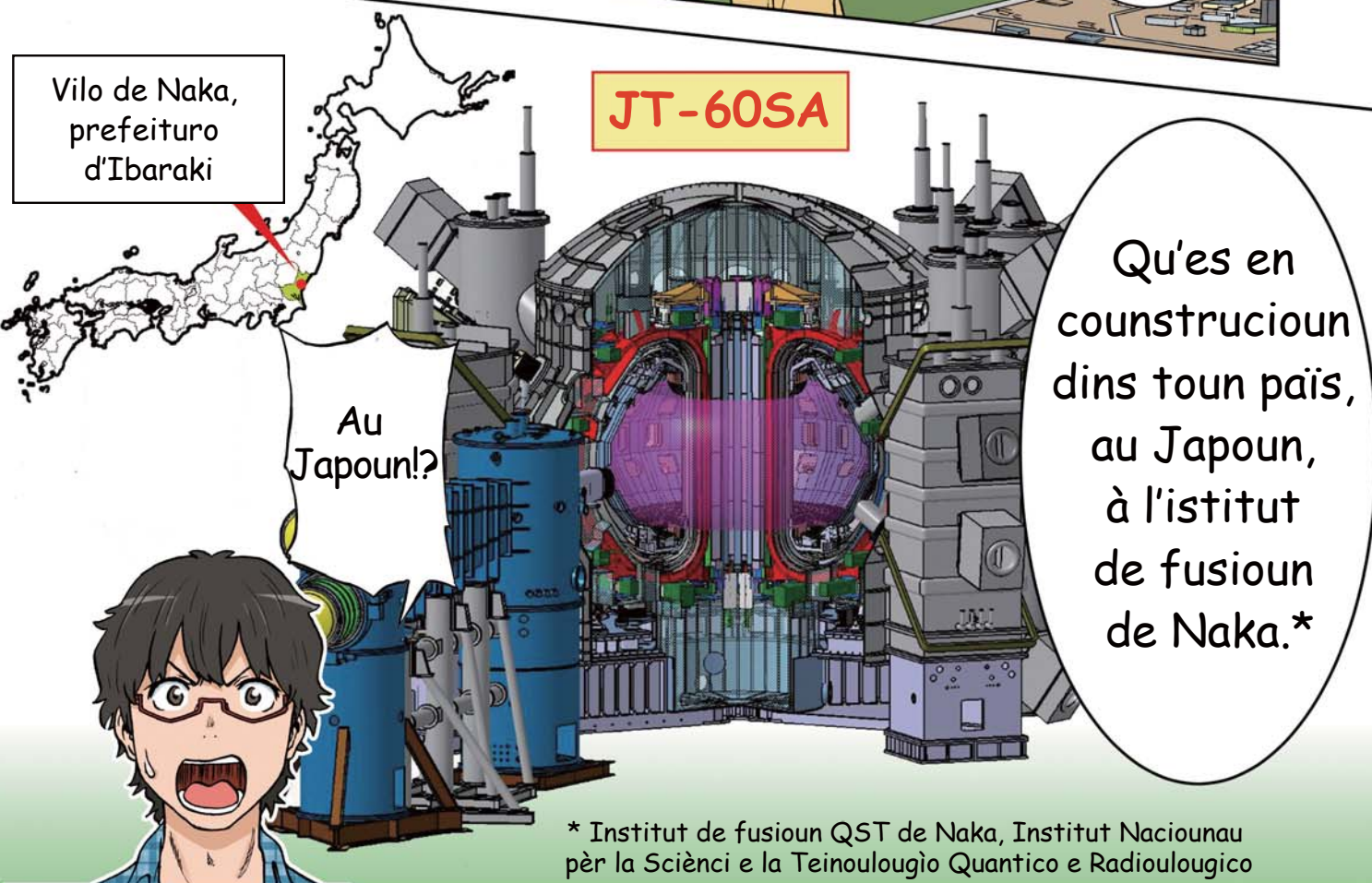
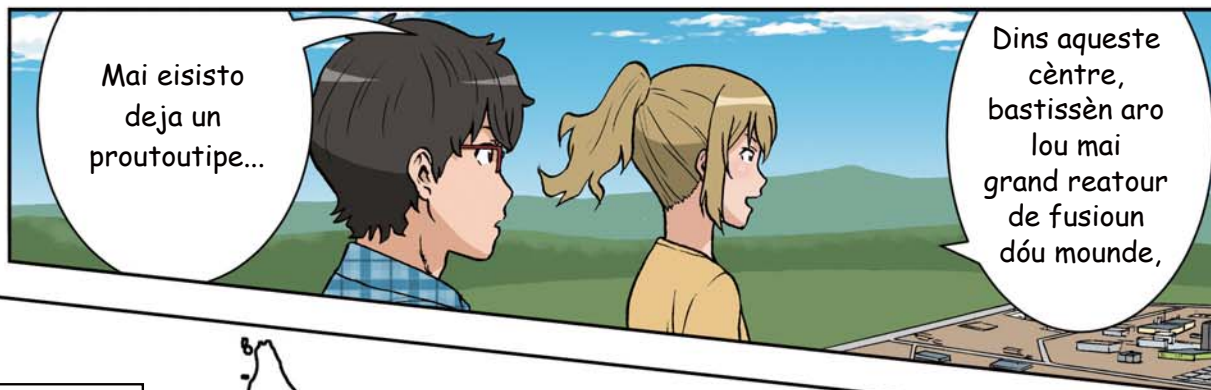

Uno font
d'energìo
duradisso,
seguro
e abundant
...

La segundo
es qu'uno
pichoto quantita
de coumbustible
basto pèr
proudurre
uno grand
quantita
d'energìo.

La tresenco
es qu'es
uno energìo
entrinsecamen
seguro
e respetouso
de
l'envirounamen.

Lou Japoun
fabrejo de
cumpousant
forço impourtant
pèr ITER,
coume lis eimant
supracoundutour,
li sistèmo de
caufage dóu
plasma vo
encaro de robot.

Li païs
participant
au proujèt
representon mai
de la mita de
la pouplacioun
moundialo
e mai di
tres quart
dóu PIB*
moundiau.

* PIB: Proudut Interiour Brut

sabièu
pas
bricol!

Lou...

Me regaudisse
de saupre que
lou Japoun
jogo un role
impourtant
dins la recerco
moundialo
sus lis
energìo
dóu futur!

Pamens,
es chanu!

M'estouno
pas.

Fasèn forço
coununicacioun
toucant Iter,
mai acò mostro
qu'es toujour
pas proun.

